Cardiff University | Prifysgol Caerdydd
Centre for Medical Education
Canolfan Addysg Feddygol
how to:
Medical Education @ Cardiff 2024
Category: Learning

Sut i ddefnyddio'r modelau 'Dysgwr Addasol Meistr' ac 'Ymchwiliad Gwerthfawrogol' i annog dysgu gydol oes

Mohammed Bakheet, Faris Hussain, Rachel Jones, and Joy McFadzean

Categori: Dysgu

Trosolwg

Mae systemau gofal iechyd yn esblygu'n gyson, a rhaid i weithwyr meddygol proffesiynol fod yn barod i addasu, newid a bod yn ddysgwyr gydol oes. Mae mentoriaid a goruchwylwyr addysgol mewn sefyllfa unigryw i helpu myfyrwyr a hyfforddeion i feithrin y sgiliau sydd eu hangen i ddod yn Ddysgwyr Addasol Meistr, gan eu cefnogi yn ystod eu taith ddysgu i ddatblygu strategaethau dysgu gydol oes. Mae'r canllaw 'Sut i' hwn yn cyflwyno'r model Dysgwr Addasol Meistr (Cutrer et al. 2017) gyda'r nod o ddisgrifio sut y gellir ei ddefnyddio i helpu gweithwyr meddygol proffesiynol i ddod yn ddysgwyr gydol oes gan ei ddefnyddio ochr yn ochr â'r Model Ymchwiliad Gwerthfawrogol (Sandars 2017).

Y Dysgwr Addasol Meistr

Mae Dysgwyr Addasol Meistr yn unigolion sydd â'r gallu i ddatblygu meistrolaeth mewn maes penodol a'r arbenigedd addasol i ddysgu a thyfu'n barhaus trwy gydol eu gyrfaoedd (Cutrer et al. 2017). Mae'r model Dysgwr Addasol Meistr yn cynnwys pedair prif gydran:

- Cynllunio: Mae hyn yn cynnwys archwilio bwlch gwybodaeth, ceisio darganfod pam mae'r bwlch hwnnw'n bodoli, a gosod nodau i ddeall yr hyn sydd ar goll o'u sylfaen wybodaeth. Gall gweithwyr gofal iechyd proffesiynol ystyried ble a sut y gallant lenwi'r bwlch dysgu (e.e. drwy gynnal eu hymchwil eu hunain neu siarad â chyfoedion ac arbenigwyr).

- Dysgu: Mae hyn yn cynnwys arfarnu'n feirniadol unrhyw adnoddau a gasglwyd yn ystod y cyfnod cynllunio. Mae hefyd yn annog y defnydd o strategaethau dysgu effeithiol, megis dysgu ailadroddus bylchog, yn hytrach na thechnegau gwthio, a all fod yn llai effeithiol ar gyfer dysgu addasol.

- Asesu: Mae'r cam hwn yn cynnwys gweithredu'r sgil neu'r wybodaeth yr ymchwiliwyd iddi yn ymarferol, myfyrio arni a dechrau ei defnyddio'n ymarferol. Yna gall y dysgwr symud ymlaen i'r cam 'Addasu' unwaith y byddant yn gyfforddus ac yn hyderus gyda'r hyn y maent wedi'i ddysgu.

- Addasu: Dyma'r defnydd o'r sgil neu'r wybodaeth o fewn ymarfer dyddiol i reoli cleifion. Bydd fel arfer yn canolbwyntio ar newid neu ddysgu ar lefel system, yn hytrach na newid ar gyfer unigolyn yn unig.

Mae annog dysgwyr i ymgymryd â'r cylchoedd hyn yn barhaus drwy gydol eu gyrfa, yn enwedig wrth wynebu materion, pynciau neu broblemau newydd, yn sicrhau eu bod yn ymdrechu'n gyson i ddysgu. Mewn cydweithrediad â'r Model Addasol Meistr, efallai y bydd angen i ddysgwyr gydol oes fyfyrio ar eu perfformiad a dilysu eu dysgu. Er bod sawl ffordd wahanol i fentor neu oruchwyliwr addysgol gefnogi'r dysgwr gyda hyn, mae'r Model Ymchwiliad Gwerthfawrogol yn offeryn cynhwysfawr a all gefnogi myfyrdod o'r fath.

Ymchwiliad Gwerthfawrogol

Diffinnir Ymchwiliad Gwerthfawrogol (YG) fel proses sy'n annog dysgu dyfnach ac yn creu newid cadarnhaol i unigolion a sefydliadau (Sanders a Murdoch-Eaton, 2017). Mae'r Model Ymchwiliad Gwerthfawrogol yn cynnwys pum cam y cyfeirir atynt fel 'y 5 D' yn Saesneg [Ffigur 1]. Mae'r model yn canolbwyntio ar elfennau cadarnhaol o fyfyrio, cynllunio, a sut y gall y dysgwr greu a gweithredu newid blaengar i'r sefyllfa, gan greu cylch o ddysgu rhywbeth newydd a'i ddefnyddio yn eu gwaith bob dydd. Mae'n enghraifft o sut y gall addysgwyr dywys eu dysgwyr i ddefnyddio YG, gan ganolbwyntio ar ddull cadarnhaol sy'n seiliedig ar ganlyniadau.

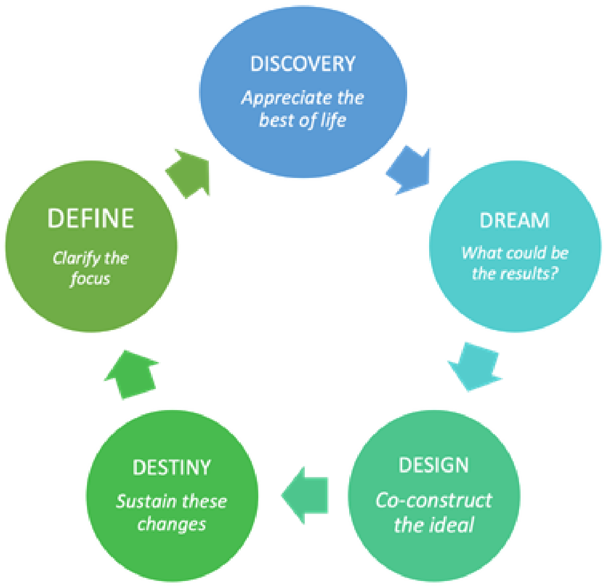

Ffigur 1. Model Ymchwiliad Gwerthfawrogol

Cymhwyso YG i Gefnogi Datblygiad Dysgu Gydol Oes

Diffinio - Egluro'r ffocws: Wrth weithio fel goruchwyliwr, byddwch yn cwrdd â myfyriwr meddygol mewn cyfarfod goruchwylio cychwynnol. Wrth drafod pwysigrwydd datblygiad proffesiynol parhaus, maent yn diffinio eu nod o'r lleoliad hwn fel yr angen i wella eu sgiliau ymarferol o ran asesu cleifion ac maent wedi nodi meysydd penodol i ganolbwyntio arnynt. Maent yn lleisio eu bwriad i wella eu galluoedd yn y meysydd hyn ar gyfer gofal cleifion cynhwysfawr, gan ddeall pa mor bwysig yw'r sgiliau hyn ar gyfer eu gyrfa yn y dyfodol yn gweithio fel meddygon iau.

Darganfod - Gwerthfawrogi'r gorau mewn bywyd: Maent yn dechrau archwilio eu cryfderau a'u profiadau cadarnhaol wrth asesu cleifion, gan ofyn am fewnbwn gan eu mentoriaid, cyfadran neu gyfoedion, a myfyrio ar berfformiadau archwiliadau ffurfiol a'r amser sydd eisoes wedi'i dreulio gyda chleifion ar leoliadau clinigol blaenorol.

Breuddwyd – Beth allai'r canlyniadau fod? Maent yn dechrau breuddwydio am eu dyfodol ar ôl iddynt wella eu sgiliau asesu cleifion. Maent am gynnal asesiadau trylwyr ac effeithlon, cyfathrebu'n effeithiol â chleifion, a nodi canfyddiadau allweddol yn gywir, ac maent yn deall mai dim ond trwy ddysgu parhaus y gallant gyflawni hyn.

Dylunio – Cyd-adeiladu'r ddelfryd: Mae'r myfyriwr yn dylunio cynllun i bontio'r bwlch rhwng sgiliau cyfredol a'r sgiliau y maent yn eu rhagweld, gan ystyried strategaethau, adnoddau a chyfleoedd dysgu. Maent yn gosod nodau realistig ac yn eu torri i gamau gweithredu wrth ystyried rhwystrau, gan geisio cefnogaeth gan eu goruchwyliwr pan fo angen.

Tynged – Cynnal y newidiadau hyn: Maent yn ystyried ble y gallant barhau i ddysgu'r pwnc hwn a nodi eu cyfleoedd nesaf i ddysgu. Maent yn cydnabod y gellir cymhwyso'r model hwn i unrhyw ddysgu mewn modd syml a dilyniannol i ddod yn ddysgwyr gydol oes cynhwysfawr.

Wrth ystyried y ffordd orau o gefnogi eu dysgwyr, gall goruchwyliwr ystyried pa awgrymiadau a chwestiynau i'w gofyn i fyfyrwyr i'w helpu i symud drwy'r 5 D [Tabl 1].

Tabl 1. Enghraifft o sut y gall goruchwylwyr ddefnyddio'r model YG.

Phase	Examples
Diffinio	Mae'n bwysig gofyn i'r dysgwr ddiffinio eu nod, gan roi datganiadau enghreifftiol iddynt am yr hyn y maent am ei gyflawni a pham: ***Datganiad enghreifftiol:*** *"Rydw i am wella fy sgiliau asesu cleifion trwy wella fy sgiliau cofnodi hanes, technegau archwilio corfforol a sgiliau cyfathrebu er mwyn sicrhau diagnosis cywir a gofal sy'n canolbwyntio ar y claf."*
Darganfod	Rôl y goruchwyliwr wedyn yw annog y myfyriwr i ganolbwyntio ar eu perfformiad blaenorol, gan ystyried darganfod: ***Cwestiynau enghreifftiol:*** • *"Allwch chi gofio adeg pan gawsoch chi adborth cadarnhaol ar eich sgiliau asesu cleifion?"* • *"Pa gryfderau penodol sydd gennych chi wrth gofnodi hanes, cynnal archwiliad corfforol neu gyfathrebu?"* • *"Sut mae eich cryfderau o ran asesu cleifion wedi cael effaith gadarnhaol ar ganlyniadau neu brofiadau cleifion?"*
Breuddwydio	Yma byddai'n ddefnyddiol gofyn iddynt beth maen nhw'n rhagweld fydd yn digwydd a rhai ymatebion myfyriol posibl: ***Cwestiwn enghreifftiol:*** • Beth yn benodol fyddech chi'n gobeithio ei weld neu gyflawni? **Ymatebion enghreifftiol:** • *"Rwy'n rhagweld fy hun yn cynnal asesiadau cynhwysfawr o gleifion yn hyderus ac yn nodi canfyddiadau hanfodol yn gywir."* • *"Rwy'n dychmygu meithrin perthynas gref â chleifion trwy gyfath rebu'n effeithiol yn ystod asesiadau."* • *"Rwy'n breuddwydio am ddarparu gofal rhagorol sy'n canolbwyntio ar y claf trwy integreiddio fy sgiliau datblygedig i ymarfer clinigol."*
Dylunio	Gall goruchwyliwr gefnogi'r dysgwr drwy awgrymu arferion \ cyraeddadwy a dichonadwy: ***Awgrymiadau enghreifftiol:*** • *Eu bod yn cofrestru ar gwrs neu weithdy asesu cleifion arbenigol i ddysgu technegau a gwybodaeth lefel uwch.* • *Chwilio'n rheolaidd am fentoriaeth neu gysgodi clinigwyr profiadol sy'n adnabyddus am eu sgiliau asesu cleifion eithriadol.* • *Ystyried sut i ymarfer sgiliau asesu cleifion yn rheolaidd drwy gyfarfodydd cleifion efelychiadol neu ymarferion chwarae rôl gyda chyfoedion.* • *Cael adborth gan fentoriaid, cyfadran neu gleifion safonedig i gael mewnwelediadau ar gyfer gwella.*
Tynged	Gellir wedyn adolygu a monitro cynnydd y dysgwr mewn sawl ffordd: ***Enghreifftiau o fonitro:*** • *Adolygu'r adborth o unrhyw gyrsiau neu weithdai asesu cleifion lle maent yn cymryd rhan yn weithredol mewn gweithgareddau dysgu.* • *Ystyried eu hymgysylltiad mewn cylchdroadau clinigol a sut maent yn chwilio am gyfleoedd i ymarfer sgiliau asesu cleifion.* • *Darllen eu myfyrdodau personol yn barhaus ynghylch eu profiadau a sut maen nhw wedi gofyn am adborth gan fentoriaid, cyfadran a chyfoedion.* • *Cydnabod eu cyflawniadau a'u cerrig milltir ar hyd y daith o ddatblygu sgiliau.*

Casgliad

Rhaid i weithwyr gofal iechyd proffesiynol ymdrechu i barhau i ddysgu drwy gydol eu gyrfa, ac mae'r canllaw hwn wedi tynnu sylw at sut y gall y ddau fodel 'Dysgwr Addasol Meistr' ac 'Ymchwiliad Gwerthfawrogol' gefnogi hyn. Mae'r dull pwrpasol hwn ar gyfer y myfyriwr a'r gefnogaeth i'w helpu i ddefnyddio'r model YG yn anelu at greu sylfaen dda a pherthynas gefnogol â dysgu parhaus. Mae'r defnydd o'r Model Ymchwiliad Gwerthfawrogol a'r Model Dysgu Addasol Meistr yn helpu i gefnogi dysgwyr i fynd i'r afael â phroblemau newydd yn barhaus a gwella eu hymarfer eu hunain. Dylai goruchwylwyr a dysgwyr ystyried dysgu cynaliadwy a gydol oes a sut y gall hyn ddigwydd mewn addysg feddygol, a gallai'r enghreifftiau yn y canllaw hwn helpu'r dysgwr a'r addysgwr i ymgysylltu â hyn.

Darllen Pellach

Blewitt, J. 2006. *The ecology of learning: sustainability, lifelong learning and everyday life*. Earthscan.

Cutler, W. et al. 2017. Fostering the development of master adaptive learners: a conceptual model to guide skill acquisition in medical education. *Academic Medicine 9(*1), pp.70-75.

Mylopoulos, M. and Regehr, G. 2007. Cognitive metaphors of expertise and knowledge: prospects and limitations for medical education. *Medical Education*. 41, pp.1159-1165.

Sandars, J. and Murdoch-Eaton, D., 2017. Appreciative inquiry in medical education. *Medical Teacher* 39(2), pp.123-127.

Awduron

Yn nhrefn y wyddor:

Mr Mohammed Bakheet

Cydlynydd Hyfforddiant ac Addysgwr Efelychu yng Nghanolfan Hyfforddiant ac Ymchwil Feddygol y Tywysog Brenhinol, Bahrain.

Dr Faris Hussain

Cymrawd Addysgu Clinigol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro a Darlithydd Anrhydeddus, Prifysgol Caerdydd, Cymru.

Dr Rachel Jones

Hyfforddai ACCS mewn Meddygaeth Frys a Darlithydd Anrhydeddus, Prifysgol Caerdydd, Cymru.

Dr Joy McFadzean

Meddyg Teulu a Meddyg-Ddarlithydd Clinigol yn yr Is-adran Meddygaeth Boblogaeth, Prifysgol Caerdydd, Cymru.

Interested in learning more about this and other educational topics?

Why not professionalise your role with an academic qualification at PGCert, Dip or MSc in Medical Education via e-learning or attendance courses.

Attendance-based MSc Med Ed (Full time or Part time)

e-learning MSc Med Ed (Part time)

Contact: medicaleducation@cardiff.ac.uk

Series Editor

Professor Michal Tombs Reader in Medical Education, Academic Section PGT Medical Education, C4ME, School of Medicine, Cardiff University

Series Co-Editor

Dr Rebecca Williams Lecturer in Medical Education, C4ME, School of Medicine, Cardiff University

Centre for Medical Education (C4ME)
School of Medicine, Cardiff University, 9th Floor Neuadd Meirionnydd, Heath Park, Cardiff CF14 4YS
Tel: +44(0)29 2068 7451 E-mail: medicaleducation@cardiff.ac.uk
ISBN: 978-1-907019-98-2